

Landschappelijke inpassing sportvelden VVLK

Ubbergen,
23 augustus 2013

Opdracht

De gemeente Ubbergen vraagt aan de Ploegdriever advies over de landschappelijke inpassing van het nieuw aan te leggen sportveld op het sportcomplex van VVLK te Leuth, op basis van het inrichtingsplan van bureau Pouderoyen van 30 mei 2013.

De vragen die beantwoord moeten worden zijn:

- 1) Hoe kan of moet de landschappelijke inpassing worden gerealiseerd?
- 2) Is er ecologische winst te behalen?
- 3) Wat is de minimale breedte van de landschappelijke strook?
- 4) Wat zijn de toe te passen soorten en met welke plantafstanden?
- 5) Wat kost de aanleg?
- 6) Welk beheer dient te worden uitgevoerd en wat kost dat jaarlijks?
- 7) Is het mogelijk om tevens een wandelpad te realiseren in de strook?

Huidige situatie

Op 8 augustus werd een veldbezoek gebracht aan het sportcomplex van VVLK. De inrichting van de huidige landschappelijke strook werd geïnventariseerd. In een gesprek met bestuursleden van de voetbalclub werd geïnformeerd naar het beheer en de functionaliteit van de landschappelijke strook.

De inrichting

Het voetbalveld is omgeven met een laag hek. Buiten dit hek ligt een strook met kort gras van circa 4 meter breed; de 'toeschouwersstrook'. Hieraan grenst een landschappelijke strook van circa 5 meter breed. In die strook staan volwassen bomen (es = *Fraxinus excelsior*). In de ondergroei staan struiken, hoofdzakelijk veldesdoorn. De struiken worden jaarlijks tot op de basis teruggesnoeid. Tussen de struiken groeit op uitgebreide schaal braam en brandnetel. Aan

de zijde van de Steenheuvelsestraat ligt veel groenafval en stenen in de strook. Aan de westzijde liggen hopen grond in de strook. Achter deze strook ligt een greppel en een onverhard toegangspad tot agrarische percelen. Greppel en pad zijn particulier eigendom.

De landschapsstrook aan de noordzijde van het sportcomplex

De functionaliteit

In het gesprek met de bestuursleden van VVLK werd duidelijk dat men problemen heeft met het beheer van de landschappelijke strook. Men wil de strook toegankelijk houden in verband met het ophalen van ballen. Daartoe snoeit met de struiken jaarlijks terug op de basis. Ten gevolge van die snoei krijgen bramen en brandnetels alle ruimte om zich te ontwikkelen. Die beperken vervolgens op hun beurt de toegankelijkheid. De brandnetels worden twee maal per jaar bespoten om de overlast te beperken.

De landschappelijke kwaliteit

Zicht op het sportcomplex vanaf de Kapitteldijk

Het sportcomplex ligt aan de rand van de bebouwde kom van Leuth. Vanaf de Steenheuvelsestraat wordt het complex visueel afgeschermd door bebouwing en beplanting van de woonhuizen met tuinen. Aan de west- en de zuidzijde liggen agrarische percelen. Dit gebied is niet openbaar toegankelijk. Het sportcomplex is vanaf de openbare weg alleen te

zien op de Kapitteldijk. De afstand van de weg tot de sportvelden is 500 meter. Men ziet van hier af een (onderbroken) rij bomen, lichtmasten en de bebouwing van het sportcomplex en de huizen aan de Pastoor van Tielstraat. De aanblik heeft het karakter van een groene dorpsrand.

De ecologische kwaliteit

Er heeft geen uitgebreide inventarisatie van flora en fauna plaatsgevonden. Op basis van de waarnemingen tijdens het veldbezoek kan geconcludeerd worden dat de landschapsstrook een geringe ecologische waarde heeft. Er zijn geen bijzondere plantensoorten waargenomen. Het intensieve beheer van snoeien en chemische bestrijding is ook ongunstig voor veel faunagroepen. De volwassen bomen in de strook zijn de meest waardevolle elementen. De stort van groenafval, stenen en grond doet afbreuk aan de ecologische kwaliteit.

Conclusie huidige inrichting

Met de (onderbroken) bomenrij is het huidige sportcomplex landschappelijk goed ingepast. Het intensieve beheer en de stort van materiaal in de strook leveren weinig ecologische waarden. Het intensieve beheer is gericht op het toegankelijk houden van de strook in verband met het ophalen van ballen. Het beheer is echter contraproductief vanwege de stimulering van de groei van bramen en brandnetels.

De landschappelijke inpassing van het nieuwe sportveld

De landschappelijke kwaliteit

Het gemeentelijk landschapsbeleid is beschreven in het LOP (landschapsonwikkelingsplan) en het GUP (gemeentelijk uitvoeringsprogramma groenblauwe diensten). In beide plannen worden de landschapselementen beschreven die passend zijn in de onderscheiden landschapstypen in het buitengebied van de gemeente.

Het sportcomplex ligt aan de rand van de bebouwde kom en grenst aan het landschapstype 'Kom van Leuth'. Dit lage en relatief natte deel van de Duffelt heeft een zeer open karakter met weinig opgaande landschapselementen. Tussen de akkers en weilanden liggen sloten en ruige greppels met hier en daar struweel. Om dit karakter te behouden zijn in het GUP de landschapselementen met veel bomen en struiken voor dit gebied niet toepasbaar verklaard.

De sportvelden liggen echter aan de rand van het dorp. Die rand wordt nu juist wel gekenmerkt door bomenrijen. Over de dorpsranden worden in LOP en GUP geen uitspraken gedaan. Voor dit plan voor de landschappelijke inpassing van de sportvelden sluiten we aan bij de bestaande situatie voor wat betreft de dorpsrand van Leuth en adviseren we de aanplant van een bomenrij.

De functionaliteit

Vanwege het probleem met de inrollende ballen stellen wij voor om het sportveld met een hek te scheiden van de landschapsstrook. Het sportgedeelte bestaat uit het veld, omgeven door het lage (0,5m) hek en een grasstrook (4m). Tussen grasstrook en landschapsstrook wordt een hek geplaatst van 2 meter hoog, met op regelmatige afstand een poortje om ballen die over het hek

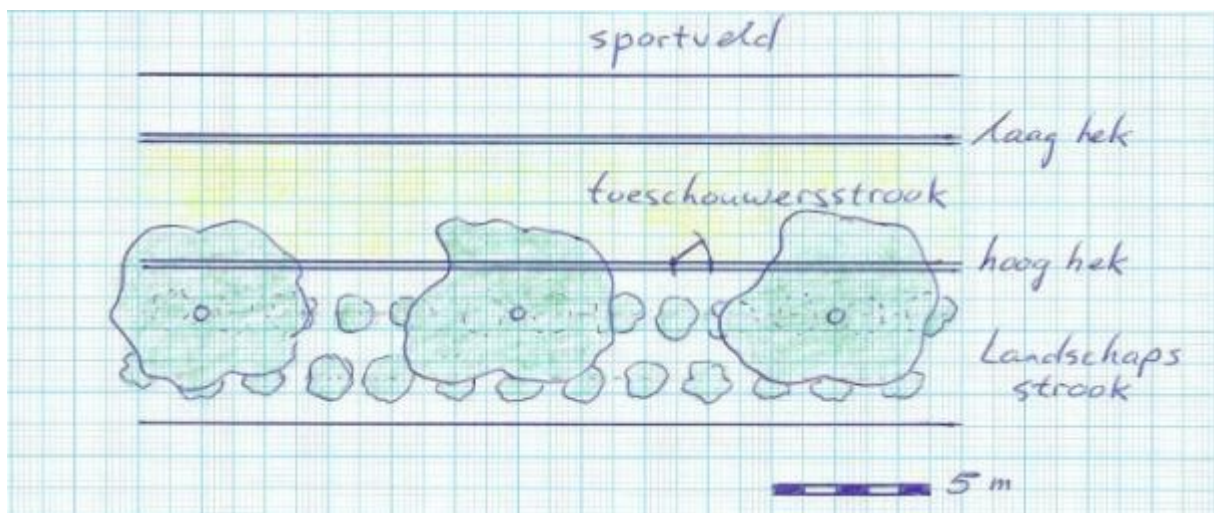
geschoten worden op te kunnen halen. Het hek is tevens functioneel voor het weren van ongewenst bezoek.

Hek langs de nieuwe sportvelden bij Ooij

Buiten het hek wordt een landschapsstrook van 5 meter breed aangelegd. Hierin wordt een rij bomen (es) geplant op onderlinge afstand van 10 meter. De bomen worden op 0,75 m afstand van het hek geplant. In de strook worden tevens in een ruim plantverband 2 rijen struiken geplant in een plantverband van 2 x 2 meter. Er worden 3 inheemse doornloze struiksoorten toegepast; Wegedoorn, Rode Kornoelje en Kardinaalsmuts. In volwassen toestand vormen de struiken een gesloten struiketage met weinig kruidige ondergroei. Voor het ophalen van ballen kan men zich evenwel zonder veel problemen een weg door de struikbegroeiing banen.

Indien men de landschapsstrook wil combineren met een wandelroute, dan zaait men de strook in met gras of een graskruidenmengsel. De grasstrook wordt dan met een maaibeheer in stand gehouden.

Schematische weergave van de inrichting van de landschapsstrook

Het inrichtingsplan

Aan de west- en de zuidkant van het nieuwe sportveld wordt, naast de 4 meter brede toeschouwersstrook, een landschapsstrook van 5 meter breed aangelegd. Aan de westkant (75 meter lang) worden struiken onder de bomen geplant. De beplanting wordt de eerste 3 jaar driemaal per jaar uitgemaaid. Aan de zuidkant (110 meter lang) worden de struiken weg gelaten om ruimte te maken voor een (toekomstige) wandelroute over een graskruidentrook. In totaal worden 17 bomen en 75 struiken geplant en 550 m² graskruidentrook ingezaaid.

Het te plaatsen hoge hek wordt aan de westkant in noordelijke richting doorgetrokken tot de bestaande afrastering aan de noordkant van het sportcomplex. De aanwezige beplanting in de bestaande landschapsstrook komt buiten het nieuwe hek te liggen. De struiken, die nu jaarlijks worden gesnoeid, kunnen dan uitgroeien tot een struweel.

Voor de aansluiting van de wandelroute op het pad aan de westkant van het complex dient een overgang over de greppel gemaakt te worden, bestaande uit een gronddam met duiker. Voor de aansluiting van de wandelroute op de Pastoor van Tielstraat dient een grasstrook van ten minste 4 meter breed tussen het hoge hek om het sportcomplex en de dierenweide te worden aangelegd (180 meter). Op deze manier ontstaat een doorgaand en vrij liggend wandelpad tussen de Pastoor van Tielstraat aan de oostkant en de onverharde toegangsweg aan de westkant. Indien de hoeken in de route ruim worden bemeten, dan kan dit pad met agrarische machines op een kosten-efficiënte manier worden beheerd.

Ter afbakening van de landschapsstrook met het agrarisch perceel aan de zuidkant worden markeringspalen geplaatst. Elke 20 meter wordt een kastanjehouten paal (160cm, 10-12) op de perceelgrens geplaatst.

Kosten Inrichting en inleidend beheer

De kosten van de aanleg worden gebaseerd op een uitgangssituatie van een bewerkte en geëgaliseerde plantstrook. De prijzen zijn exclusief BTW.

Aanplant bomen inclusief boompaal, boomband en stamwikkelt	
Fraxinus excelsior, maat 10-12, 17 stuks á €75	€ 1.275
Aanplant struiken	
Wegedoorn (25st.), Kardinaalsmuts (25st.), Rode Kornoelje (25st.)	
Totaal 75 stuks á €2	€ 150
Inzaaien graskruidentrook (550m ²)	€ 100
Plaatsen markeringspalen, 7 stuks á €20	€ 140
Plantstrook uitmaaieren, 3 jaar, 3 keer per jaar = 9 x €85	€ 765

Totaal inrichting en inleidend beheer	€ 2.430

Het beheer

Het regulier jaarlijks beheer van de landschapsstrook beperkt zich tot het natuurtechnisch maaibeheer van de wandelroute, het periodiek afzetten van de struiken en het incidenteel maaien van probleemonkruiden.

Het natuurtechnisch maaibeheer van de wandelroute bestaat uit 2 maaibeurten per jaar, met afvoer van het maaisel. De eerste maaibeurt in juni en de tweede in augustus/september. De eerste 3 jaar kan de eerste maaibeurt al in mei plaatsvinden. Met het schraller worden van de bodem verschuift het tijdstip van de eerste maaibeurt naar juni. Het maaisel wordt opgeraapt met een opraapwagen en afgevoerd als groenafval. Het maaisel is niet geschikt als veevoer in verband met de verontreiniging met uitwerpselen van honden.

Naar verwachting kunnen de struiken gedurende 10 jaar vrij uitgroeien zonder overlast te veroorzaken. Aan het eind van die periode worden ze op 20 cm afgezet. De takken kunnen op een takkenril aan de buitenkant van de strook worden verwerkt, zonder overlast te veroorzaken. Er hoeft dan geen hout te worden afgevoerd en de struiken kunnen weer uitgroeien.

Het is te verwachten dat in de landschapsstrook hier en daar probleemonkruiden zoals akkerdistel, zuring, braam of brandnetel gaat groeien. Deze plekken kunnen incidenteel met een bosmaaier worden gemaaid.

De kosten van het jaarlijks beheer

Bij de kosten voor het maaibeheer gaan we uit van de hele lengte van de route van de Pastoor van Tielstraat tot aan de landbouwweg (300 meter).

Natuurtechnisch maaibeheer, 2 x per jaar, 300 meter	€ 400
Reservering tienjarig snoeionderhoud, 75 meter	€ 150
Incidenteel maaien probleemonkruiden	€ 100

Totaal jaarlijks beheer	€ 650